

INSTITUT FOR ARKEOLOGI, KONSERVERING OG HISTORIE

FORSLAG TIL FAGLIGE PRIORITERINGER OG STILLINGSPLAN

2009-2013

02.12.09

Indledning

Fakultetsstyret vedtog 10.09.2008 *Faglige prioriteringer ved Det humanistiske fakultetet*. Som led i implementeringen af denne blev institutterne bedt om at revidere deres faglige prioriteringer og stillingsplan, som blev vedtaget høsten 2006, inden udgangen af 2008. IAKH arbejdede med planen som blev afsluttet, men aldrig forelagt styret eller drøftet yderligere, 29.12.08, dvs samtidig med at ledelsen og styret gik af, og samtidig med at fakultetet bevilligede 1 mill kr ekstraordinært for 2009 med klausul om at instituttets økonomi blev undersøgt. Den nye ledelse fik til opgave at udarbejde en stillingsplan ud fra revideret langtidsbudget. Arbejdet med IAKHs økonomi og langtidsbudget har pågået frem til september 2009, og stillingsplan har afvente afslutningen af dette arbejde ligesom afklaringen af afviklingsprincipperne for instituttets 30.000 timers store overforbrug på timeregnskabet

Et nyt og revideret forslag til faglige prioriteringer og stillingsplan 2009-13 er udarbejdet med udgangspunkt i fgl:

- *Faglige prioriteringer ved Det humanistiske fakultetet.*
- UiO's handlingsplan for likestilling
- Revideret stillingsplan for 2006 (Björgum)
- Oversigt over master og PhD-vejledning i historie for perioden 2005-08 (TEF)
- NFR- *Evaluering av norsk historiefaglig forskning 2008*
- *Stillingsbehov og stillingsstruktur for historie i perioden 2006-2015. Diskussionsnotat 10.05.2006* (Egge)
- Historienotat *Om bredde i undervisningsopplegg* 30.10.08 (Rian)
- Historienotat *Stillingsstruktur og likestilling*, 05.12.08 (Pharo, Egge, Rian, Waage)
- Kommentar 10.12.08 (Kjeldstadli)
- Kommentar 10.12.08 (Lie)
- *Stillingsplan for IAKH* 29.12.08 (Björgum)

- Stillingsprognoser for alle tre fag bygger i udgangspunktet på avgang ved 70 år.
- Antallet faste videnskabelige stillinger som lægges til grund bygger på 2009-niveau, hvor IAKHs økonomi kom under kontrol. **Flere avgange i de sidste år har ikke ført til nyansættelser.**
- Om den økonomiske udvikling 2010-13 skulle blive bedre end beregnet, styrkes ansættelsestakten i overensstemmelse med stillingsplanen, skulle den blive dårlige reduceres tempoet i processen.

Fra *Faglige prioriteringer ved Det humanistiske fakultetet* citeres fgl

2. Forskningsmessige prioriteringer

2.1: Områder av særlig høy forskningskvalitet

Historie (med vekt på samtidshistorie) har høy publisering, og svært mange større prosjekter. Forum for samtidshistorie har blant annet vært SFF-finalist to ganger, har fått Storforskmidler og har mange eksternfinansierte prosjekter. Historiske kunnskaper og perspektiver er svært etterspurt i samfunnet, herunder også i skole- og utdanningsvesen.

2.1. Stillingsplaner vurderes løpende opp imot resultatene fra de faglige prioriteringene

De områder som er identifisert som særlig sterke internt på HF, skjermes for eventuelle nedskjæringer for å opprettholde eller styrke den nåværende forskningsinnsatsen. Utlysinger av nye stillinger og løpende stillingsplaner vurderes i forhold til prioriteringene. Sterke områder skal ikke nødvendigvis tilføres nye stillinger (på bekostning av andre fag), ettersom også hensyn til for eksempel faglig bredde, forskningsmessig fornyelse, og samfunnsinteresse må vurderes. Hver ledig stilling vil være oppe til vurdering, og det vil ikke nødvendigvis bli utlysning innen samme felt hvor det har oppstått ledighet.

3. Utdanningsprioriteringer

3.1 Programmenes utdanningskvalitet

3.1.2. Programmer med spesielt høy utdanningskvalitet

- *Arkeologi og konservering*

3.2.2. Arbeidslivets behov for humanistiske kandidater

- *Historisk perspektivering av det nåtidige*

- *Internasjonal/global perspektivering av det nasjonale*

3.3.3. Studietilbud med tydeligere arbeidslivsrelevans

- *Kulturforvaltning, kulturformidling, kultur- og museumsledelse*

Økonomisk grundlag

Institutternes økonomiske handlingsrom vil i planperioden forblive begrenset.

Mulighet for øget handlingsrom kan ske gjennom 1) bedre utnyttelse av ressursene, 2) øgede inntægter, 3) neddimensjonering, 4) reduksjon i undervisningskvaliteten (om end uaktuelt).

Ad 2, øgede inntægter, sker dette gjennom en bedring av studentgennemstrømningen, øget publicering i tællende kanaler og gjennom eksternt finansierede projekter.

Muligheten for at bygge opp om fagmiljøer der vil være i stand til at søge – og ikke minst skaffe - eksterne midler (og dermed bedre økonomien for alle ansatte ved instituttet) må derfor prioriteres.

Instituttet er med andre ord avhengig av at alle nye stillinger skaffer studiepoint, publiceringspoint og forskningsprojekter. Dette er blevet endnu viktigere, iom at HFs nye fordelingsmodell nu opererer med en basisdel, som i en vis forstand også er resultatafhængig. Med det nye vedtak i fakultetsstyret (okt.09) fordeles basis (minus 2% strategiske midler) efter henholdsvis de sidste fire års studiepoint (75% af basistildelingen), kvalitet (faglige prioriteringer) i uddannelse (5%) og forskning (ca 20%). Dette indebærer mao at ikke engang basismodellen finansieres "af sig selv". Instituttets økonomi er således helt afhængig af at enhver tilsat producerer på alle tællende områder; studiepointproduktionens udslag på instituttets økonomi understreger betydningen af at prioritere nye stillinger inden for områder hvor studenttilgangen og vejlederbehovet har været størst igennem de senere år (jf. Bilag III). Instituttet må derfor bestrebe sig på at opretholde gode og fagligt dækkende studieprogrammer som sikrer studentgennemstrømning i alle tre fag. Ligeledes må instituttet tilstræbe tilrettelægning for sammenhængende forskningstid inden for de givne rammer.

ARKEOLOGI

Status 2009. Vitenskabelige stillinger: 7

4 Professorer, 2 Førsteamanuenser, 1 Universitetslektor
(4 kvinder, 3 mænd)

Avgang:

2013: 1 stilling.

Fagområde: Klassisk arkeologi

Stillingen foreslås utlyst med en bredere fagportefølje inden for middelhavsarkeologi under forudsætning af denne kompetence skal opretholdes ved UiO (jf. *HF-høringsnotat om truede småfag*, sept.2009). Synergi: antik historie.

Alternativt utlyses stillingen inden for HFs faglige prioriteringsområde (jf. 3.2.2: *Historisk perspektivering av det nåtidige*) og 4.2.3: Studietilbud med tydeligere arbejdslevsrelevans: *Kulturforvaltning, kulturformidling*, rettet mod kulturarv og IKOS.

2010:

Under forudsætning af vakance i IAKHs eneste stilling knyttet til vikingetid og middelalderarkeologi foreslås denne stilling utlyst bredt inden for samme periode. Undervisningssamarbejde med middelalderhistorie forudsættes. Studenttilstrømningen er stor.

Strategisk tiltag (jf. Strategiplanens uddannelsisprioriteringer 3.1.2)

Under perioden 2009-12 er mange af de faste stillinger ved arkeologi vakante **grundet frikøb** og undervisningen på højere grad (vejledning på master og phd-niveau) inden for yngre jernalder/vikingetid/middelalder vanskelig at dække kvalificeret pga kortvarige ansættelser og junior-undervisere. Området har stor søgning også på master og phd-niveau. Det foreslås derfor utlyst en tre-årig prof.II/førsteamanuensis II-stilling inden for yngre jernalder/vikingetid/middelalder for perioden 2010-13. Opgaven knyttes primært til vejledning på højere grad. **Financieres gennem difference i senior- og juniorløn.**

Tilsetting:

Sommer 2010 – sommer 2013:

1 II-er stilling

KONSERVERING

Status 2009. Vitenskabelige stillinger: 3; 1 univ.lektor.

3 Førsteamanuenser, 1 univ.lektor

(3 kvinder, 1 mand)

Ingen forventede avgange 2009-2013.

Konserveringsstudiet blev oprettet 1998 hvor UiO fik det nationale ansvar for den norske konservatoruddannelse. Lokaler blev indrettet i KHMs bygningsmasse i Centrum. Laboratorieudstyret går tilbage til 97-98 og er således i dag mere end 10 år gammelt. I alle årene har undervisningsstaben forsøgt at følge op dette udstyr i forhold til HMS, vedligeholdelse, kalibrering og udskiftning af dele. Som studiet i dag er organiseret findes hverken tilstrækkelig kompetence eller tid til at følge op på dette. Siden starten for 10 år siden er udstyrsparken vokset. Samtidig er dele af udstyret begyndt at blive gammelt og har dermed fået højere vedligeholdelsesbehov. I tillæg har tilsynssensor gentagne gange påpeget at studenternes analysebrug og analytiske niveau kunne være bedre. En teknisk medarbejder med ansvar for vedligeholdelse af afdelingens analyseudstyr ville ikke blot løse en del af problemerne med ineffektiv udnyttelse af materiel, men vedkommende ville også kunne undervise studenterne i korrekt brug af udstyr og tolkning af data og dermed bidrage til en højnet analytisk kompetence ved konserveringsstudiet.

Der foreslås derfor oprettet en 20% teknikerstilling for en periode af tre år. Ordningen evalueres 2013. (jf. Strategiplanens uddannelsesprioriteringer 3.1.2 hvor konservering fremhæves for god undervisning). **Stillingen finansieres gennem reduktion af de 600 timer som ellers betales i undervisningstimer af konserverings faste stab – dvs at teknikerstillingen reelt udgør en besparelse i forhold til gældende ordning.**

Tilsetting:

Sommer 2010 – sommer 2013:

20% teknikerstilling

HISTORIE

Status 2009. Vitenskabelige stillinger: 25 $\frac{3}{4}$

19 Professorer, 5 Førsteamanuenser, 1 Amanuensis, 3 Prof.II.

(Fast stab: 19 mænd, 6 kvinder; Prof.II: 3 mænd, 0 kvinder)

Forventet avgang 2009 – 13:

2009:	Stillingsbeskrivelse:	Undervist i:
1 stilling	Middelalder	Middelalder
1 stilling	Etter 1800 (USA)	Norsk historie/universitetshistorie
1 prof.II	International samtidshistorie	
2010:		
1 stilling	Etter 1800 (Europa)	Vesteuropæisk historie etter 1900
1 stilling	Etter 1800	Afrika/Latinamerika
2011:		
1 stilling	Etter 1800 (Rusland/Sovjet)	Rusland/Sovjet
1 prof.II:	Norsk utenriks-samtidshistorie	
2012:		
1 stilling	Etter 1800 (Norge/Arbeiderbevegelsen)	Norge/ Arbeiderbevegelsen på 1900-tallet
2013:		
1 stilling	Moderne/International historie	International samtidshistorie
1 stilling	Etter 1800 (Sør-Asia)	Sør-Asia

Sammenlagt forventes avgang fra 8 hele stillinger plus 2 II'erstillinger i perioden 2009-13.

Generelle kommentarer

Alle stillinger bør slås bredt op for at undgå opfattelsen af personlig ”øremærkning”, noget som også de interne notater understreger. Der åbnes for utlysninger rettet også mod søkere ved ikke-norske universiteter og forskningsinstitutioner. Helt i tråd hermed har dekanatet klargjort at ingen stillinger med snæver fagportefølje tillades utlyst og NFR evalueringen efterlyser større international kompetence.

Utlysningsteksten må understrege betydningen af at søker har en bred faglig orientering, evt. tværfaglighed. Det bør fordres at den enkelte har overblik over – og kan undervise i - perioder og geografiske områder som ligger noget ud over hvad vedkommendes specialkompetence tilsiger. Dette vil sikre større bredde og fleksibilitet inden for undervisning og vejledning.

NFR-evalueringen efterlyser højere teoretisk refleksionsniveau inden for norsk historieforskning, hvor teoretisk og metodologisk anknøytning til international forskningsdebat efterlyses, og utlysningsteksterne bør reflektere denne opfordring.

Vægt på teoretisk bevidsthed, i tillæg til metodisk og historiografisk indsigt, vil gøre det enklere at alternere mellem perioder og fagområder og derved bidrage til øget kvalitet såvel i undervisning som i forskning. Dette vil kunne føre til større sammenhængskraft for historiemiljøet, idet muligheden for samarbejde og samvirke mellem lærerne øges, og synergien med arkeologi-miljøet kan udnyttes. Undervisningsplanlægningen vil desuden blive enklere. Baggrundsnotaterne fra IAKH understreger enighed i historikermiljøet omkring dette. Teoretisk bevidsthed, samt evne til overblik og komparasjon bør således vægtlægges ved enhver ny utlysning og i enhver ny tilsætning. Koblingen til den internationale forskningsdebat må styrkes.

NFR-evalueringen påpegede den skæve kønsfordeling inden for norsk historieforskning. Historie ved UiO er ingen undtagelse. Ved at utlyse stillinger bredt åbnes samtidig for et større søgergrundlag. Dermed får flere kvinder mulighed for at søke og derved også reelt bedre mulighed for at komme i betragtning (jf. Notatet *Stillingsstruktur og likestilling*). Dette er i samsvar med UiOs officielle policy, og det er i overensstemmelse med anbefalingerne i NFR evalueringen.

Siden en så stor del af historiestillingerne ved instituttet skal genbesættes i løbet af planperioden aktualiseres spørgsmålet om den faglige profil og ikke mindst vægtningen mellem dybde og bredde.

I tillæg til ovennævnte generelle føringer for utlysninger lægges fgl. principper til grund:

- HF's prioritering af samtidshistorie ("dybde"/mulighed for forskningsbevillinger)
- Studenttilstrømning og behov for undervisning/vejledning ("rekruttering")
- At alle perioder i norsk historie skal være dækket ("bredde")
- Ansvar for at opretholde kundskab om ikke-norske områder ("bredde")
- Prof.II-stillingernes fagportefølje bestemmes når de faste stillinger er på plads og behovet for undervisning kan identificeres.
- Publicering på højt internationalt niveau vægtlægges
- Internationalt perspektiv fordres på alle utlyste stillinger
- Stillinger utlyses også internationalt

Utlysningstakten og – profilen for faste stillinger foreslås som fgl:

Nedenstående intentionsplan for utlysning af stillinger i historie strækker sig over fire år. I tilfælde af budgetmæssig dækning vil utlysningstakten hæves, i modsat fald sænkes.

Ud over de i indledningen omtalte punkter tager nedenstående forslag hensyn til at specielt ældre historie gennem de seneste år er blevet svækket grundet avgange og middelalder har pt underkapacitet på undervisningen.

Med så brede utlysninger, som der her lægges op til, vil der vise sig områder hvor undervisningsbehovet (incl. vejledning) ikke vil kunne dækkes inden for rammerne af de regulære stillinger. Disse "huller" i instituttets undervisningsportefølje vil da kunne dækkes op gennem II-stillinger. Mindst 2 slike stillinger kan utlyses 2011 når

stillingsporteføljen ved nytilsætninger begynder at blive klar. En II'er stilling bør utlyses asap for at dække undervisningsbehovet i ældre verdenshistorie for perioden 2010-12 (forskningsleders funktionsperiode).

2010 – tilsetting i 2011:

- 2 Middelalder¹
- 1 Moderne Europæisk (fra 1750)²
- 1 Vestlig samtidshistorie (efter 1918)³
- 1 II'er i ældre verdenshistorie (2010-12)

2011 – tilsetting i 2012:

- 1 Vestlig samtidshistorie (efter 1918)⁴
- 2 prof.II (stillingsportefølje ses i forhold til forudgående tilsettinger)

2012 – tilsetting 2013:

- 1 Samtidshistorie/International

2013 – tilsetting i 2014:

- 1 Moderne verdenshistorie/moderne "globalhistorie"
- 1 Moderne Sør-Asia/Midt-Østen historie (stillingsporteføljen ses i forhold til forudgående tilsettinger)

Fagspecifikke kommentarer

De stillinger, som bliver ledige for utlysning i perioden 2009-13, har kun til en vis grad haft en fagportefølje som samsvarede med stillingsbeskrivelsen ved ansættelsen. Dette åbner selvsagt for en vis fortolkning af hvad stillingsprofilen på de enkelte stillinger specifikt - og ved undervisningsafdelingen som helhed - egentlig er/var/skal være. Desuden understreger pkt.2.1 i **Faglige Prioriteringer ved HF**: " Hver ledig stilling vil være oppe til vurdering, og det vil ikke nødvendigvis bli utlysning innen samme felt hvor det har oppstår ledighet." I erkendelse af dette, og ud fra begrundelser anført i rækken af notater (jf. Kuglepunkterne s.2), foreslås stillingerne utlyst så bredt, at det inden for de overordnede rammer som er skitseret ovenfor, bliver den enkeltes kompetenseområde der kommer til at definere det fagspecifikke indhold ved den enkelte stilling.

Over de næste fire år vil samtidshistorie, som er et dynamisk undervisnings- og

¹ Utlysningsteksten må udformes efter – og komiteen arbejde ud fra – en ambition om at middelalderhistoriemiljøet, som pt består af én professor med Norge og Island i vikingetiden som specialfelt, tilføres såvel kronologisk som geografisk bredde. Utlysningsteksten (og komiteen) må også understrege at de, der ansættes, tilsammen må kunne undervise i hele perioden og hele Europa.

² Ansvarsområde 1750-2000.

³ Utlysningsteksten må udformes efter – og komiteen arbejde ud fra – en ambition om at de to stillinger i Vestlig samtidshistorie (2010 og 2011) tilfører samtidshistoriemiljøet øget kompetence på områder uden for Norge. Utlysningsteksten (og komiteerne) kan også understrege at vedkommende som ansættes må kunne undervise i hele Europa og Nord-Amerika i hele perioden fra 1750 til i dag.

⁴ Jf. Note 3

forskningsmiljø, ikke blive svækket. Institutet har brug for et stærkt forskningsmiljø som kan generere eksterne bevillinger og som har reelle muligheder for at opnå at blive SFF. Området har stor studenttilgang og meget omfattende behov for vejledning på MA og PhD. Mindst fire stillinger spidses mod samtidshistorie/nyere historie/internasjonal historie/verdenshistorie (dvs tiden efter første verdenskrig) i overensstemmelse med HF's strategiske plan (afs.2 og 3.2.2) og i samsvar med NFR evalueringens anbefalinger.

Ælder tids historie har været hårdt ramt af avgange gennem de senere år. Mest akut er undervisningsbehovet inden for middelalderhistorie, hvor der i dag er 1 fast stilling, mod 3 for få år siden. Vejledningsbehovet 2005-08 har ligget på 2.5 stilling. Det er økonomisk forsvarligt at satse på 3 stillinger i middelalder, iom at historie har institutfællesskab med arkeologi (hvor studenttilstrømningen til vikingetid og middelalder er høj) og synergien derfor er åbenbar. Et tværfagligt middelaldermiljø ved IAKH vil styrke forskningsmiljøet og mulighederne for eksternt finansierede projekter, og det vil styrke undervisningsmiljøet. Muligheden for at udvikle et internationalt undervisningstilbud er åbenbar.

Frem til 2001 var 2 stillinger allokeret til antikkens historie; herefter én. En opslået stilling blev trukket af styret (juni 09) begrundet i undervisningsøkonomien, dvs i et manglende dokumentert undervisningsbehov. Den planlagte utlysning af en II'er stilling i ældre verdenshistorie vil i de kommende år generelt støtte op om undervisningen i ældre tids historie. **En fremtidig satsning på antikkens historie kan komme på tale om studenttilstrømning og vejledningsbehov tilsiger dette, eller om der sker en national satsning på antikkens kulturhistorie**, hvori spørgsmålet om rekruttering til – og opretholdelse af - de norske institutter i Roma og Athen som faglige institutioner også indgår.

NFR-evalueringen påpegede som nævnt at norsk historieforskning har stærk national slagside. Historieafdelingen ved UiO er Nordens største samlede fagmiljø og har selvsagt en forpligtelse til at dække norsk historie, såvel i undervisning som i forskning. Denne forpligtelse lever historiemiljøet op til. Forslaget er derfor at ingen utlysning i den kommende fire-års periode specifikt spidses mod norsk historie, hvor kompetencen allerede er høj, men at det norske perspektiv selvsagt kan findes med.

Det må anses for vigtigt at historiemiljøet ved UiO har en solid kompetence i europæisk og international historie, i tillæg til den selvklare kompetence i norsk historie. Og med de mange udfordringer, som verden i dag står over for på globalt niveau, er det vanskeligt ikke at argumentere for at dette perspektiv også må afspejles i stillingsporteføljen ved IAKH. Omkring en tredjedel af alle børn i Oslo har i dag anden etnisk baggrund og dette vil med tiden afspejles i studentsammensætningen. Og uanset er det aktuelt for etnisk norske studenter at få kundskab om det globale. Med internasjonala/global historie som profileret emneportefølje vil historiefaget ved UiO i tillæg bedre kunne imødekomme udfordringen knyttet til internationaliseringen ved UiO.

Kommentar i relation til vejledningsbehov (Ma og PhD) ("rekruttering")

Jf bilag II udarbejdet på grundlag af 2005-08-tallene.

På fgl. områder har undervisningsafdelingen ved Historie underkapacitet:

- Middelalder: vejledningsbehovet er 2.4, antallet stillinger 1
- 1900-tallet: vejledningsbehov er 5.7, antallet stillinger 4
- Internasjonal og europæiske samtidshistorie: vejledningsbehov er 4.9, antallet af stillinger 3.4
- USA: vejledningsbehov 1, antallet stillinger 0.

Bilag:

I. Forklaring avgange/tilsetninger i Langtidsbudgettet

II. Langtidsbudget

III. Vejledningsoversigt og implikationer for stillingsbehov ved historie

IV. Innspill ifm intern høringsrunde